BESCHIKKING VAN DE PRESIDENT VAN HET HOF
VAN 28 APRIL 1982 [1]

Commissie van de Europese Gemeenschappen tegen CO.DE.MI. SpA

„Aanwijzing van een deskundige"

Zaak 318/81 R

Samenvatting

Kort geding — voorlopige maatregelen — aanwijzing van deskundige
(EGA-Verdrag, artikel 158; Statuut Hof van Justitie EGA, artikel 37; Reglement voor de procesvoering, artikel 83, paragraaf 2)

In zaak 318/81 R,

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur G. Campogrande als gemachtigde, bijgestaan door P. Ziccardi, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij O. Montalto, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verzoekster,

tegen

CO.DE.MI. SPA, te Milaan, vertegenwoordigd en bijgestaan door M. Savanco, advocaat te Milaan, en E. Arendt, advocaat te Luxemburg, domicilie gekozen hebbende ten kantore van laatstgenoemde te Luxemburg, Centre Louvigny, rue Philippe-II,

verweerster,

geeft

DE PRESIDENT VAN HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

de navolgende

1 — *Procestaal: Italiaans.*

BESCHIKKING

De feiten

I — De voorgeschiedenis

1. Bij brieven van 14 en 20 december 1979 gaf de Commissie van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie aan de vennootschap naar Italiaans recht CO.DE.MI. SpA., te Milaan, opdracht voor de constructie van twee gebouwen in het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek te Ispra, respectievelijk aangeduid als IP (ingresso principale: hoofdingang) en MB (management building), voor de prijs van Lire 1 068 351 682 (IP) en 1 370 000 000 Lire (MB).

2. In deze brieven wordt uitdrukkelijk gesteld, dat het Overzicht van de algemene voorwaarden die van toepassing zijn op overeenkomsten gesloten door het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek van februari 1976 (hierna: het Overzicht) een onderdeel vormt van de opdrachten, en voorts dat het gebouw IP moet worden opgeleverd binnen 420 dagen en het gebouw MB binnen 450 dagen na de datum van het procesverbaal van de aanvang der werkzaamheden. Op 11 februari (MB) en op 20 maart (IP) 1980 werd met de bouw begonnen.

3. Artikel 15 van het Overzicht bepaalt: „Ingeval van een geschil dat materiële of technische verificaties noodzakelijk maakt, kan de meest gerede partij een deskundigenonderzoek laten instellen alvorens een geding aanhangig te maken. Te dien einde brengt de meest gerede partij de andere partij schriftelijk op de hoogte van de aard van het geschil en stelt haar een deskundige voor. De andere partij dient binnen een termijn van twee weken mede te delen of zij al dan niet met deze deskundige akkoord gaat en, in geval van weigering, een tegenvoorstel te doen, waarop binnen twee weken na kennisgeving moet worden geantwoord.

Deze briefwisseling geschiedt bij aangetekend schrijven met ontvangstbewijs.

Indien partijen niet tot overeenstemming komen, zal deze deskundige op verzoek van de meest gerede partij door de president van het Hof van Justitie der Europese Gemeenschappen worden aangewezen."

4. Artikel 16 van dit Overzicht bevat een clausule tot aanwijzing van de bevoegde rechter: „Bij gebreke van een minnelijke schikking vallen de geschillen met betrekking tot de uitvoering of de interpretatie van de overeenkomsten, waarop deze algemene voorwaarden van toepassing zijn, exclusief onder de competentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen. Hierbij wordt dit Hof uitdrukkelijk bevoegd verklaard, overeenkomstig artikel 153 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en artikel 181 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap; de bevoegdheid van elke andere gerechtelijke instantie wordt uitgesloten."

5. Bij de uitvoering van deze opdrachten is tussen partijen onenigheid ontstaan, waardoor CO.DE.MI. in mei 1981 de werkzaamheden heeft stopgezet. Bij aangetekende brief van 1 juli 1981 zegde de Commissie de beide overeenkomsten

op en wees zij CO.DE.MI. erop dat het Hof van Justitie bevoegd was eventuele geschillen te beslechten; overeenkomstig artikel 15 van het Overzicht stelde zij, voor het verrichten van verificaties met betrekking tot de staat waarin de werkzaamheden zich bevonden en de specificaties van de lastgeefster, ingenieur C. te Milaan voor als deskundige van haar keuze. CO.DE.MI. heeft niet meegedeeld of zij met dit voorstel akkoord ging en partijen zijn niet tot overeenstemming gekomen.

6. Voordat verweerster de werkzaamheden stopzette, had zij op 12 mei 1981 bij de president van de rechtbank te Varese in een niet-contradictoire procedure met succes verzocht om aanwijzing van een deskundige, teneinde over te gaan tot een „preventieve technische verificatie", die onder meer een omschrijving van de stand van de werkzaamheden zou bevatten, alsmede verificatie „van de beslissingen die de lastgeefster", dat wil zeggen de Commissie in de hoedanigheid van opdrachtgeefster, „tot dusver heeft genomen." De Commissie verzette zich tegen de tenuitvoerlegging van deze beschikking met een beroep op de onbevoegdheid van de rechtbank te Varese, gezien de bepalingen van de overeenkomsten tussen partijen. Naar aanleiding van dit verzet van de Commissie, wendde de President van de rechtbank te Varese zich in een tweede beschikking van 20 juli 1981 tot het Hof van Justitie met het verzoek, dat het Hof uitvoering zou geven aan de beschikking van de rechtbank van 12 mei 1981. Bij beschikking van 1 februari 1982 verklaarde het Hof van Justitie dit verzoek niet-ontvankelijk.

II — De schriftelijke procedure

7. Bij op 23 december 1981 ter griffie van het Hof ingeschreven verzoekschrift stelde de Commissie krachtens de clausule tot aanwijzing van de bevoegde rechter beroep in overeenkomstig de artikelen 153 EGA-Verdrag en 181 EEG-Verdrag. Verzoekster vordert in hoofdzaak dat het den Hove behage:

1) Te verstaan dat de betrokken overeenkomsten per 18 juli 1981 van rechtswege zijn ontbonden, tengevolge van de op 1 juli 1981 betekende opzegging;

2) te verstaan dat CO.DE.MI. gehouden is het bouwterrein per 18 juli 1981 vrij te geven en haar te veroordelen tot onverwijlde ontruiming ervan;

3) CO.DE.MI. te veroordelen tot terugbetaling van een gedeelte van de prijs en tot vergoeding van de aan de Commissie opgekomen schade;

4) een aantal instructiemaatregelen te gelasten teneinde het Hof duidelijkheid te verschaffen omtrent de oorzaken, de aard en de gevolgen van het niet voltooien van de werkzaamheden.

8. CO.DE.MI. concludeert in haar verweerschrift tot afwijzing van de vordering van de Commissie. Zij betoogt dat de vertraging bij de uitvoering van de werkzaamheden moet worden toegeschreven aan de bouwheer en vordert in reconventie ontbinding van de overeenkomsten wegens niet-nakoming daarvan door de opdrachtgeefster, vaststelling van de aan het bedrijf verschuldigde bedragen en veroordeling van de Commissie om de haar opgekomen schade te vergoeden. Zij concludeert voorts tot het nemen van een aantal instructiemaatregelen teneinde de gegrondheid van haar vordering aan te tonen.

9. Bij op 31 maart 1982 ter griffie van het Hof ingeschreven, verzoekschrift heeft de Commissie krachtens artikel 158 EGA-Verdrag, artikel 37 van 's Hofs Statuut-EGA en artikel 83 van het Reglement voor de procesvoering verzocht, bij wijze van voorlopige maatregel een deskundige aan te wijzen, met de opdracht:

„De kwantiteit en kwaliteit te bepalen van de werken en de daarbij gebruikte materialen op de bouwplaatsen van CO.DE.MI. in het Centrum te Ispra voor de bouw van de hoofdingang en het Management Building, alsmede eventuele fouten en gebreken in de werken vast te stellen. Bij de vervulling van de hem toevertrouwde taak dient de deskundige ermee rekening te houden dat, na de voltooiing van de hem opgedragen verificaties, de werkzaamheden en de bouwplaatsen door de aannemer weer aan de lastgeefster moeten kunnen worden overgedragen."

10. In haar opmerkingen met betrekking tot dit verzoek om voorlopige maatregelen concludeert CO.DE.MI. dat het den Hove behage:

„Primair:

De aan de deskundige te verstrekken opdracht als volgt te omschrijven: ‚De door CO.DE.MI. op de bouwplaatsen uitgevoerde werken voor de bouw van de ingangspoort en het Management Building van het Centrum te Ispra te beschrijven, en vast te stellen hoever die werken zijn gevorderd, en welke materialen zich op de bouwplaats bevinden.'

Subsidiair:

Voorts, uitsluitend in geval de President of het Hof het zinvol mochten oordelen de opdracht uit te breiden, de deskundige op te dragen tevens te bepalen welke wijzigingen in genoemde werken zijn opgetreden ten opzichte van de oorspronkelijke plannen, en welke beslissingen de opdrachtgeefster en de bouwleiding eind april 1981 hadden genomen inzake de nog te voltooien ruwbouw en de nog te bouwen technische installatie (elektriciteit, airconditioning, centrale verwarming en sanitair)."

III — Middelen en argumenten van partijen

11. *Verzoekster* betoogt dat het dringend noodzakelijk is om, in afwachting van 's Hofs uitspraak in het geschil ten gronde, de toestand ter plaatse op te nemen, vooral om de ontruiming van de bouwplaats door CO.DE.MI. mogelijk te maken.

12. *Verweerster* blijft bij haar standpunt dat de thans door de Commissie gevraagde vaststellingen samenvallen met die welke door de rechtbank te Varese zijn gelast en derhalve reeds lang hadden kunnen zijn verricht, doch verklaart, na duidelijkheid omtrent bepaalde punten te hebben verkregen, in beginsel akkoord te gaan met de gevraagde maatregelen.

13. De President heeft beide partijen verzocht aan het Hof de namen van eventueel aan te wijzen deskundigen kenbaar te maken; zij hebben aan dit verzoek voldaan.

In rechte

1 Ingevolge de artikelen 158 EGA-Verdrag, 37 van 's Hofs Statuut-EGA en 83 van het Reglement voor de procesvoering, kan de President van het Hof op verzoek van één of meer partijen in een bij het Hof aanhangig geding, de

noodzakelijke voorlopige maatregelen gelasten in afwachting van de beslissing ten gronde.

2 De in de huidige fase van de procedure zowel door de Commissie als door verweerster gevraagde verificaties zijn spoedeisend en conservatoir van aard. Zij zijn met name noodzakelijk om de toestand op de bouwplaats vast te leggen op het tijdstip van de stopzetting der werkzaamheden tengevolge van het geschil tussen partijen. Een contradictoire vaststelling van de toestand op de bouwplaatsen en van de reeds verrichte werkzaamheden is trouwens in het belang van partijen. De te verrichten verificaties prejudiciëren overigens niet op andere door partijen in het hoofdgeding gevraagde en in een latere procedurefase eventueel door het Hof te beleven instructiemaatregelen.

3 Er zijn derhalve termen aanwezig om een deskundige aan te wijzen voor het verrichten van de hierna omschreven verificaties.

DE PRESIDENT,

uitspraak doende bij voorraad,

beschikt:

1. **De heer C., libero professionista consulente del tribunale, te Milaan, wordt aangewezen als deskundige, met de opdracht om, na partijen te hebben opgeroepen, zich ter plaatse te hebben begeven en alle hem dienstig lijkende meningen en inlichtingen te hebben ingewonnen, die partijen in de hoofdzaak hem onverwijld zullen hebben mee te delen of te verstrekken, te beschrijven:**

   — **de door CO.DE.MI. op de bouwterreinen uitgevoerde werken aan de gebouwen van het Centrum te Ispra, in de opdrachten van de Commissie van 14 en 20 december 1979 aangeduid als IP en MB, en te bepalen hoe ver die werken zijn voortgeschreden;**

— voorts de kwaliteit van die werken, met name of zij in goede toestand verkeren en in overeenstemming zijn met het bestek;

— de zich op het terrein bevindende materialen en voorraden alsmede de toestand waarin zij verkeren.

2. De aangewezen deskundige wordt gemachtigd ter plaatse beroep te doen op technische assistenten, indien hij die bijstand noodzakelijk acht voor het vervullen van zijn opdracht.

3. Binnen drie maanden nadat deze beschikking te zijner kennis is gebracht, zal de deskundige het Hof schriftelijk verslag doen van zijn bevindingen; hij zal zijn ontwerp-verslag vooraf aan partijen meedelen en hun een termijn van maximaal tien dagen toestaan voor het maken van eventuele opmerkingen.

4. De Commissie zal de voor de uitvoering van het deskundigen-onderzoek noodzakelijke kosten voorschieten.

5. De beslissing omtrent de proceskosten wordt aangehouden.

Luxemburg, 28 april 1982.

Voor de griffier

J. A. Pompe

adjunct-griffier

De President

J. Mertens de Wilmars